

# QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG TRUNG SƠN, THÀNH PHỐ SẦM SƠN, TỈNH THANH HÓA

Bùi Văn Dũng<sup>1</sup>, Trần Quang Bách<sup>2</sup>, Lê Hùng Thượng<sup>3</sup>

## TÓM TẮT

*Ngân sách nhà nước cấp xã, phường đóng vai trò quan trọng trong hệ thống tài chính công, là công cụ giúp chính quyền địa phương thực hiện các chức năng kinh tế - xã hội. Việc nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn, thành phố Sầm Sơn là nhiệm vụ quan trọng, góp phần đảm bảo nguồn lực tài chính phục vụ phát triển kinh tế - xã hội và an sinh địa phương. Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn, nghiên cứu tiến hành phân tích, đánh giá thực trạng công tác quản lý ngân sách tại phường Trung Sơn trong giai đoạn 2022 - 2024, chỉ ra những kết quả đạt được cũng như các hạn chế còn tồn tại. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đã đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn trong thời gian tới, bao gồm hoàn thiện công tác lập dự toán, chấp hành và quyết toán ngân sách, tăng cường kiểm tra, giám sát, nâng cao tính công khai, minh bạch và nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách.*

**Từ khóa:** Quản lý ngân sách nhà nước, lập dự toán ngân sách, kiểm tra, giám sát thực hiện quản lý ngân sách, công khai ngân sách.

**DOI:** <https://doi.org/10.70117/hdujs.78.7.2025.852>

## 1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác quản lý ngân sách nhà nước có vai trò quan trọng trong việc đảm bảo nguồn tài chính phục vụ hoạt động của chính quyền địa phương, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Một hệ thống quản lý ngân sách hiệu quả sẽ giúp phường Trung Sơn, thành phố Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa huy động và phân bổ nguồn lực hợp lý, đảm bảo tính minh bạch, kỷ luật tài chính và nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách, từ đó thúc đẩy phát triển bền vững. Việc quản lý ngân sách nhà nước hiệu quả không chỉ đảm bảo huy động, phân bổ và sử dụng nguồn lực tài chính một cách hợp lý mà còn tạo điều kiện phát triển cơ sở hạ tầng, nâng cao chất lượng dịch vụ công, cải thiện đời sống nhân dân. Đồng thời, quản lý ngân sách minh bạch, chặt chẽ góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế bền vững, ổn định an sinh xã hội và tăng cường niềm tin của người dân vào chính quyền địa phương.

Phường Trung Sơn là một trong những phường trung tâm của thành phố Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa, với tốc độ tăng trưởng kinh tế ổn định, cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo

<sup>1</sup> Trường Đại học Hồng Đức; Email: buivandung@hdu.edu.vn

<sup>2</sup> Trường Đại học Vinh

<sup>3</sup> Học viên cao học K16A chuyên ngành Quản lý kinh tế, khoa Kinh tế - Quản trị Kinh doanh, Trường Đại học Hồng Đức

hướng tích cực với tỷ trọng ngành dịch vụ - thương mại trong những năm gần đây. Hệ thống cơ sở hạ tầng, giao thông, đô thị ngày càng được đầu tư và nâng cấp, tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động kinh tế - xã hội. Cùng với sự phát triển kinh tế, đời sống của người dân được cải thiện đáng kể, thu nhập bình quân đầu người tăng, tỷ lệ hộ nghèo giảm, các dịch vụ y tế, giáo dục ngày càng được chú trọng.

Công tác quản lý ngân sách nhà nước tại phường đã có nhiều chuyển biến tích cực, tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý ngân sách vẫn còn một số hạn chế như hiệu quả thu ngân sách chưa cao, việc phân bổ và sử dụng nguồn lực tài chính còn bất cập, chưa thực sự đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của địa phương. Trong bối cảnh yêu cầu đổi mới quản lý tài chính công ngày càng cao, việc nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn trở thành nhiệm vụ cấp thiết.

Nghiên cứu này nhằm phân tích, đánh giá thực trạng công tác quản lý ngân sách tại phường Trung Sơn trong giai đoạn 2022 - 2024, chỉ ra những kết quả đạt được cũng như các hạn chế còn tồn tại. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn trong thời gian tới.

## 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để thực hiện nghiên cứu về thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách Nhà nước tại phường Trung Sơn, thành phố Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa, nhóm tác giả đã sử dụng kết hợp các phương pháp sau:

*Phương pháp thu thập dữ liệu thứ cấp:* Dữ liệu trong nghiên cứu được thu thập chủ yếu từ các nguồn thứ cấp gồm các báo cáo quyết toán ngân sách hằng năm của phường Trung Sơn trong giai đoạn 2022 - 2024; Các văn bản pháp lý liên quan và các văn bản hướng dẫn, quy định của UBND thành phố Sầm Sơn, phòng Tài chính - Kế hoạch và Kho bạc Nhà nước chi nhánh thành phố Thanh Hoá.

*Phương pháp phân tích, tổng hợp:* Dữ liệu thu thập được tiến hành phân tích theo hướng so sánh qua các năm nhằm đánh giá sự biến động trong công tác lập dự toán, chấp hành và quyết toán ngân sách. Việc tổng hợp được thực hiện theo từng nhóm nội dung: thu - chi ngân sách, kiểm tra - giám sát, công khai - minh bạch ngân sách và nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ.

## 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

### 3.1. Thực trạng quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn, thành phố Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa

#### 3.1.1. Công tác lập dự toán thu Ngân sách Nhà nước

Dự toán ngân sách tại phường Trung Sơn đã được lập đảm bảo đúng mẫu biểu, kịp thời và cơ bản phù hợp với điều kiện thực tế tại địa phương. Đối với dự toán thu ngân sách được lập cho ba khoản thu: Các khoản thu; Các khoản thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm và thu bổ sung từ ngân sách cấp trên.

**Bảng 1. Tổng hợp dự toán thu ngân sách tại phường Trung Sơn giai đoạn 2022 - 2024***Đơn vị tính: Đồng*

| Chỉ tiêu                                         | Năm 2022              | Năm 2023             | Năm 2024              |
|--------------------------------------------------|-----------------------|----------------------|-----------------------|
| I. Các khoản thu 100%                            | 510.000.000           | 235.000.000          | 240.000.000           |
| II. Các khoản thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm | 1.568.000.000         | 2.148.000.000        | 2.549.000.000         |
| III. Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên           | 10.048.806.000        | 6.169.199.000        | 7.908.894.000         |
| <b>Tổng dự toán thu</b>                          | <b>12.126.806.000</b> | <b>8.552.199.000</b> | <b>10.697.894.000</b> |

*Nguồn: Báo cáo quyết toán ngân sách của phường Trung Sơn các năm 2022, 2023, 2024*

Dự toán thu ngân sách phường Trung Sơn biến động không đồng đều trong giai đoạn 2022 - 2024. Năm 2022 tổng dự toán thu ngân sách của phường là 12.126.806.000 đồng, đến năm 2023, tổng dự toán thu giảm mạnh so với năm 2022 chỉ ở mức 8.552.199.000 đồng (giảm 3.574.607.000 đồng, tương ứng với tỷ lệ 29,48%). Nguyên nhân chính là do dự toán các khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên giảm 3.879.607.000 đồng (tương ứng với tỷ lệ 38,61%) và dự toán các khoản thu 100% cũng giảm 275.000.000 đồng (tương ứng với tỷ lệ 53,92%). Tuy nhiên, dự toán các khoản thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm lại tăng đáng kể, tăng 580.000.000 đồng (tương ứng với tỷ lệ 36,99%). Sự biến động trong năm 2023 là do dự toán đối với một số khoản mục thu có sự biến động đáng kể như dự toán thu từ sự nghiệp kinh tế, dự toán từ lệ phí trước bạ nhà đất, tiền cho thuê mặt đất, mặt nước. Sang năm 2024, tổng dự toán thu tăng 25,09% so với năm 2023 trong đó tất cả các khoản mục thu trong dự toán đều tăng (các khoản thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm với mức tăng 18,67%, khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên tăng 28,20%, các khoản thu 100% chỉ tăng 2,13%). Các khoản dự toán trong năm 2024 đều tăng do phường Trung Sơn dự kiến được nhiều khoản thu có xu hướng tăng như thuế thu nhập cá nhân, thuế sử dụng đất phi nông nghiệp...

Đối với dự toán chi ngân sách, trên cơ sở Luật ngân sách nhà nước, các văn bản hướng dẫn và định mức các khoản chi để phường Trung Sơn lập dự toán chi. Kết quả dự toán chi ngân sách tại phường Trung Sơn giai đoạn 2022 - 2024 được thể hiện trong bảng 2.

**Bảng 2. Tổng hợp dự toán chi ngân sách tại phường Trung Sơn giai đoạn 2022 - 2024***Đơn vị tính: Đồng*

| Chỉ tiêu                                                       | Năm 2022              | Năm 2023             | Năm 2024              |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------|-----------------------|
| 1. Chi đầu tư phát triển                                       | 4.677.870.000         | 832.348.000          | 2.046.000.000         |
| 2. Chi thường xuyên                                            | 7.278.936.000         | 7.424.851.000        | 8.338.094.000         |
| 3. Dự phòng                                                    | 109.000.000           | 204.000.000          | 241.000.000           |
| 4. Chi khác (Tiết kiệm 10% + Tiết kiệm chi nghiệp vụ cấp bách) | 60.000.000            | 91.000.000           | 70.000.000            |
| <b>Tổng dự toán chi</b>                                        | <b>12.125.806.000</b> | <b>8.552.199.000</b> | <b>10.695.094.000</b> |

*Nguồn: Báo cáo quyết toán ngân sách của phường Trung Sơn các năm 2022, 2023, 2024*

Sự biến động dự toán chi ngân sách của phường Trung Sơn giai đoạn 2022 - 2024 tương ứng với sự biến động của dự toán thu, đảm bảo nguyên tắc dự toán chi không vượt

quá dự toán thu. Năm 2022 dự toán chi của phường là 12.125.806.000 đồng. Năm 2023, dự toán chi của phường giảm xuống còn 8.552.199.000 đồng (giảm 3.573.607.000 đồng, tương ứng giảm với tỷ lệ 29,47% so với năm 2022). Điều này là do dự toán chi đầu tư phát triển giảm mạnh, giảm đến 3.845.522.000 đồng. Trong khi đó, dự toán các khoản chi còn lại đều tăng, bao gồm chi thường xuyên tăng 145.915.000 đồng, chi dự phòng tăng 95.000.000 đồng và dự toán chi khác tăng 31.000.000 đồng. Bước sang năm 2024, dự toán chi 25,06% so với năm 2023. Đáng chú ý, chi đầu tư phát triển tăng 145,80%, nguyên nhân là do kế hoạch năm 2024 thực hiện một số công trình các trường học trên địa bàn và các công trình giao thông. Đồng thời, chi thường xuyên tiếp tục gia tăng với mức tăng 913.243.000 đồng (tương ứng với tỷ lệ 12,30%), góp phần đáng kể vào tổng mức tăng chi ngân sách. Chi dự phòng cũng tăng thêm 37.000.000 đồng trong khi đó chi khác giảm 21.000.000 đồng do năm 2024 không có dự toán chi nghiệp vụ cấp bách.

Nhìn chung, công tác lập dự toán ngân sách tại phường Trung Sơn trong giai đoạn 2022 - 2024 đã được thực hiện theo đúng quy trình, bộ phận Tài chính - Kế toán phường đã có nhiều nỗ lực trong việc tổng hợp, phân tích thông tin từ các bộ phận liên quan để xây dựng được bản dự toán hoàn chỉnh. Tuy nhiên, do cơ chế phân cấp quản lý ngân sách từ cấp trên và thiếu căn cứ cụ thể cho đầu tư các công trình trên địa bàn nên một số khoản mục thu, chi trong năm vẫn phải bổ sung dự toán.

**Bảng 3. Tình hình bổ sung dự toán chi ngân sách tại phường Trung Sơn giai đoạn 2022 - 2024**

*Đơn vị tính: đồng*

| Năm      | Dự toán chi đầu năm | Bổ sung dự toán trong năm | Tổng dự toán chi |
|----------|---------------------|---------------------------|------------------|
| Năm 2022 | 6.088.000.000       | 6.037.806.000             | 12.125.806.000   |
| Năm 2023 | 5.973.000.000       | 2.579.199.000             | 8.552.199.000    |
| Năm 2024 | 6.655.000.000       | 4.040.094.000             | 10.695.094.000   |

*Nguồn: Báo cáo quyết toán ngân sách của phường Trung Sơn các năm 2022, 2023, 2024*

Trong giai đoạn 2022 - 2024 phường đều phải bổ sung dự toán chi trong năm bao gồm cả dự toán chi thường xuyên và dự toán chi đầu tư xây dựng cơ bản (XDCB). Các số liệu bổ sung dự toán lần lượt là: 6.037.806.000 đồng, 2.579.199.000 đồng, 4.040.094.000 đồng. Việc bổ sung dự toán chi đầu tư phát triển là để thực hiện các công trình XDCB trên địa bàn phường, đầu năm phường chỉ liệt kê được các danh mục nhưng chưa xác định được kinh phí, đối với bổ sung chi thường xuyên để thực hiện hầu hết các nhiệm vụ chi phát sinh ngoài dự kiến.

Công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện NSNN được triển khai chặt chẽ nhằm đảm bảo thu đúng, thu đủ và chi đúng theo quy định của Nhà nước. Chủ tịch UBND phường có trách nhiệm tuân thủ các chế độ, chính sách tài chính hiện hành để chỉ đạo, phê duyệt thu chi. Bộ phận Tài chính - Kế toán phường chịu trách nhiệm kiểm tra từ khâu lập dự toán ngân sách của các ban, ngành, đồng thời theo dõi và giám sát việc thực hiện chi tiêu để đảm bảo tính minh bạch và hiệu quả. Ngoài ra, công tác phối hợp với Chi cục Thuế trong kiểm tra nghĩa vụ nộp thuế của doanh nghiệp, cá nhân kinh doanh cũng được chú trọng. KBNN kiểm soát các khoản thu, chi, đảm bảo quy trình thanh toán đúng quy định.

Hàng năm, Ban Kinh tế - Xã hội phường tổ chức giám sát các khoản thu, quản lý và sử dụng quỹ ngân sách, đồng thời thẩm tra quyết toán ngân sách địa phương. Tuy nhiên, quá trình kiểm tra vẫn tồn tại một số hạn chế, đặc biệt là việc xét duyệt dự toán ngân sách đôi khi mang tính chung chung, chưa thực sự sát với tình hình thực tế tại địa phương. Có thể khái quát nội dung công tác kiểm tra được thực hiện ở ba giai đoạn: (1) Trước khi thu, chi: Chủ yếu tập trung vào việc lập và phân bổ dự toán ngân sách phường, tuy nhiên thực tế cho thấy nhiều khoản mục chưa phản ánh sát nhu cầu thực tế của phường; (2) Trong khi thu, chi: Được thực hiện nghiêm ngặt theo chế độ và tiêu chuẩn đã xây dựng đồng thời việc ghi nhận đảm bảo tính hợp lệ, hợp pháp của chứng từ. Tuy nhiên một số khoản thu chưa đảm bảo, chi còn vượt dự toán; (3) Sau thu, chi: Việc kiểm tra, thanh tra tổng thể được triển khai, tuy nhiên còn nể nang và chưa có những góp ý cụ thể để hoàn thiện quản lý thu chi ngân sách.

Nhằm đảm bảo tính công khai, minh bạch trong quản lý ngân sách, UBND phường đã thực hiện công khai tài chính theo quy định của Bộ Tài chính, đặc biệt là Thông tư số 343/2016/TT-BTC về hướng dẫn công khai ngân sách nhà nước. Các hình thức công khai ngân sách tại phường bao gồm niêm yết công khai: các biểu mẫu ngân sách được đăng tải tại trụ sở UBND phường trong thời gian quy định để người dân và các tổ chức có thể theo dõi; Thông báo bằng văn bản: Các nội dung công khai ngân sách được gửi đến Đảng ủy, các trưởng ban ngành, đoàn thể của phường để đảm bảo thông tin được phổ biến rộng rãi; Thông báo trên hệ thống loa truyền thanh: UBND phường thông báo thời gian và địa điểm niêm yết công khai để người dân tiếp cận thông tin dễ dàng hơn. Tuy nhiên, nội dung công khai còn sơ sài để đảm bảo đầy đủ trách nhiệm giải trình cần tiếp tục cải thiện nội dung công khai theo hướng rõ ràng, dễ hiểu hơn để người dân có thể theo dõi và đóng góp ý kiến hiệu quả.

### *3.1.2. Công tác chấp hành dự toán ngân sách*

Việc chấp hành dự toán thu ngân sách không chỉ là trách nhiệm của chính quyền phường mà còn đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng và sự đồng thuận của nhân dân. Nhận thức được tầm quan trọng đó, trong những năm qua phường đã triển khai tích cực và hiệu quả việc huy động các nguồn thu ngân sách trên địa bàn. Trong giai đoạn 2022 - 2024, nội dung các khoản thu thực hiện trên địa bàn phường bao gồm: (i) Các khoản thu theo chỉ tiêu dự toán giao đó là: Các khoản thu xã được hưởng 100%; Các khoản thu phân chia tỷ lệ %; (ii) Các khoản thu không giao dự toán; (iii) Thu kết dư năm trước; (iv) Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên và (v) Thu chuyển nguồn từ năm trước sang. Trong các khoản thu này, phường chỉ lập dự toán đối với các khoản thu đó là: Các khoản thu tại xã (xã được hưởng 100%); Các khoản thu phân chia tỷ lệ % và thu bổ sung từ ngân sách cấp trên, 100% các khoản thu từ ngân sách cấp trên bao gồm bổ sung chi thường xuyên và bổ sung trợ cấp có mục tiêu đều thực hiện theo dự toán.

### *3.1.3. Công tác quyết toán ngân sách*

Công tác quyết toán và báo cáo quyết toán ngân sách nhà nước tại phường đã tuân thủ đúng quy định hiện hành. Các cơ quan như Phòng Tài chính – Kế hoạch TP Sầm Sơn, Chi cục Thuế và Kho bạc Nhà nước đã phối hợp, đôn đốc xử lý các khoản tạm thu, tạm giữ để nộp vào ngân sách theo đúng quy định. Đồng thời, các đơn vị liên quan thực hiện đối chiếu

số thu ngân sách nhà nước phát sinh trên địa bàn với số thu, chi ngân sách phường, đảm bảo sự khớp đúng về tổng số và chi tiết theo chương, loại, khoản, mục, tiểu mục của mục lục ngân sách nhà nước. Báo cáo quyết toán ngân sách phường cũng được lập đầy đủ phần thuyết minh, giải trình chi tiết nguyên nhân tăng, giảm thu - chi so với dự toán, tình hình tiết kiệm chi và phương thức sử dụng nguồn tiết kiệm đó.

Về công tác thẩm định và thông báo quyết toán năm, bộ phận kế toán phường gửi báo cáo tài chính và quyết toán ngân sách theo danh mục quy định đến Phòng Tài chính - Kế hoạch TP Sầm Sơn. Cơ quan này sẽ lên kế hoạch thẩm định quyết toán đối với đơn vị dự toán cấp phường. Việc thẩm định bao gồm kiểm tra danh mục báo cáo tài chính, chứng từ thu phí, lệ phí, các khoản thu khác và tính pháp lý của dự toán chi ngân sách. Sau quá trình xét duyệt, Phòng Tài chính - Kế hoạch sẽ lập biên bản thẩm định và ra thông báo kết quả quyết toán năm. Trường hợp có sự điều chỉnh số liệu quyết toán, UBND phường cần trình HĐND xem xét, phê chuẩn trước khi thực hiện điều chỉnh. Với sự kiểm soát chặt chẽ từ Kho bạc Nhà nước trong quá trình thực hiện, 100% các khoản thu và các khoản chi trong giai đoạn 2022 - 2024 đều được quyết toán.

### **3.2. Đánh giá công tác quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn, thành phố Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa**

#### *3.2.1. Những mặt đạt được*

Công tác quản lý ngân sách nhà nước tại phường đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo nguồn tài chính phục vụ hoạt động của chính quyền địa phương, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội và an sinh trên địa bàn. Kết quả đạt được có thể kể đến như sau:

Công tác lập dự toán thu - chi ngân sách đã được thực hiện theo quy trình quy định tại Luật Ngân sách nhà nước, Thông tư số 344/2016/TT-BTC và các văn bản hướng dẫn của Bộ Tài chính, của cơ quan cấp trên. Phường cũng đã có quy trình lập dự toán ngân sách khoa học, có sự phối hợp của các bên liên quan, các mẫu biểu nộp cho cơ quan cấp trên đảm bảo và đúng thời hạn.

Tổng các khoản thu ngân sách đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận, tổng thu hàng năm đều vượt dự toán.

Chi ngân sách đảm bảo đúng nguyên tắc và hiệu quả: Chi đầu tư phát triển được chú trọng và đã hoàn thành nhiều công trình phục vụ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội. Các khoản chi thường xuyên được kiểm soát tương đối chặt chẽ, đảm bảo đúng định mức, chế độ theo quy định.

Công tác quyết toán đã đảm bảo đúng quy định của cấp trên, số liệu quyết toán đảm bảo đúng với số liệu thực hiện.

Công tác kiểm tra, giám sát ngân sách ngày càng được chú trọng: HĐND phường, Ban Kinh tế - Xã hội và các cơ quan chuyên môn đã tăng cường giám sát quá trình thực hiện ngân sách, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý tài chính công. UBND phường Trung Sơn cũng đã thực hiện nghiêm yết công khai dự toán, quyết toán ngân sách tại trụ sở UBND và thông báo đến các cơ quan, tổ chức liên quan theo quy định, góp phần nâng cao tính minh bạch và trách nhiệm giải trình trong quản lý ngân sách.

### 3.2.2. Hạn chế

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn vẫn tồn tại một số hạn chế như sau:

Do cơ chế phân cấp quản lý ngân sách từ cấp trên và thiếu căn cứ cụ thể cho đầu tư các công trình trên địa bàn nên một số khoản mục thu, chi trong năm vẫn phải bổ sung dự toán. Ngoài ra một số nội dung dự toán thu chi còn chưa gần với thực tế, chưa thực hiện điều chỉnh dự toán các khoản thu xã hưởng 100%.

Việc huy động nguồn thu chưa thực sự đa dạng, phụ thuộc nhiều vào một số nguồn thu cố định, chưa khai thác tối đa tiềm năng thu từ các hoạt động kinh tế trên địa bàn. Các khoản thu xã hưởng 100% không đạt dự toán và đang có xu hướng giảm dần trong giai đoạn 2022 - 2024. Các khoản chi thường xuyên chưa được phân bổ đồng đều giữa các lĩnh vực, một số khoản chi còn vượt dự toán nhiều nhưng một số khoản chi nhiều năm không đạt kế hoạch đặt ra như chi cho sự nghiệp giáo dục, sự nghiệp y tế, sự nghiệp kinh tế, sự nghiệp môi trường. Chi chuyển nguồn sang năm sau có xu hướng tăng nhanh và giá trị lớn cho thấy tình trạng giải ngân chậm và trì trệ của một số dự án trên địa bàn.

Công tác quyết toán vẫn còn hạn chế trong việc đối chiếu số liệu giữa các đơn vị hiện nay ở một số thời điểm chưa đồng nhất, hay công tác giải ngân vốn đầu tư dồn vào cuối năm gây áp lực lớn cho cơ quan kiểm soát ngân sách.

Việc giám sát thu ngân sách chưa thực sự chặt chẽ, dẫn đến tình trạng chậm thu hoặc thất thu một số khoản. Kiểm soát chi ngân sách vẫn chủ yếu tập trung vào tính hợp pháp của chứng từ, thủ tục mà chưa thực sự chú trọng đến hiệu quả sử dụng ngân sách. Công tác công khai, minh bạch ngân sách còn mang tính hình thức, dù đã thực hiện công khai ngân sách theo quy định, nhưng nội dung công khai còn khó tiếp cận đối với người dân, chưa có nhiều hình thức truyền tải dễ hiểu, dễ theo dõi.

### 3.3. Giải pháp hoàn thiện quản lý ngân sách nhà nước tại phường Trung Sơn, thành phố Sầm Sơn

*Thứ nhất*, nâng cao chất lượng công tác lập dự toán ngân sách: Việc lập dự toán cần được cải thiện theo hướng thực tiễn, sát với tình hình thực tế của địa phương. Cần tăng cường công tác dự báo tài chính, thu thập thông tin đầy đủ từ các ngành, lĩnh vực để xây dựng kế hoạch ngân sách linh hoạt, có khả năng thích ứng với những biến động kinh tế - xã hội. Định kỳ tổ chức rà soát, điều chỉnh dự toán ngân sách linh hoạt theo diễn biến thực tế trong năm nhằm hạn chế tình trạng bổ sung dự toán nhiều lần.

*Thứ hai*, quản lý chi tiêu hiệu quả, tiết kiệm và đúng quy định: Bên cạnh việc tăng cường thu ngân sách, phường cần có các biện pháp kiểm soát chi tiêu chặt chẽ nhằm đảm bảo sử dụng ngân sách một cách hiệu quả, tránh lãng phí. Các khoản chi cần được xem xét kỹ lưỡng theo đúng chế độ, tiêu chuẩn và định mức mà nhà nước quy định, ưu tiên những lĩnh vực trọng tâm như cơ sở hạ tầng, an sinh xã hội. Ngoài ra, cần nâng cao ý thức thực hành tiết kiệm trong quản lý ngân sách, cắt giảm những khoản chi chưa thực sự cần thiết và tránh tình trạng dồn chi vào cuối năm gây áp lực lên hệ thống tài chính địa phương.

*Thứ ba*, hoàn thiện công tác quyết toán ngân sách phường: Để khắc phục tình trạng đối chiếu số liệu chưa đồng nhất giữa các đơn vị, cần thiết lập quy trình rà soát, kiểm tra số liệu định kỳ trong năm, thay vì chỉ tập trung vào thời điểm quyết toán. Việc tổ chức đối

chiều số liệu hàng quý giữa các đơn vị liên quan như Kho bạc Nhà nước, cơ quan thuế và bộ phận tài chính - kế toán của phường sẽ giúp phát hiện và xử lý kịp thời các sai lệch, đảm bảo tính chính xác và thống nhất trước khi lập báo cáo quyết toán. Để hạn chế tình trạng giải ngân vốn đầu tư dồn vào cuối năm, cần xây dựng kế hoạch giải ngân theo từng giai đoạn cụ thể, phân bổ đồng đều trong năm tài chính.

*Thứ tư*, tăng cường kiểm tra, giám sát ngân sách và công khai minh bạch trong quản lý ngân sách: Phường cần tổ chức các buổi đối thoại công khai về ngân sách, lắng nghe ý kiến của người dân về việc sử dụng ngân sách địa phương một cách thường xuyên hơn, từ đó nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách, thành lập các đoàn kiểm tra đột xuất đối với các khoản thu - chi ngân sách, đặc biệt là các dự án đầu tư công, các khoản chi để đảm bảo sử dụng ngân sách hiệu quả; Xây dựng hệ thống báo cáo tài chính minh bạch, cập nhật thường xuyên trên cổng thông tin điện tử để người dân và cơ quan quản lý dễ dàng theo dõi.

*Thứ năm*, nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách: Đội ngũ cán bộ lãnh đạo phường cần được trang bị đầy đủ kiến thức về tài chính công và kỹ năng điều hành ngân sách. Phường cần tạo điều kiện để cán bộ được tham buổi tập huấn, hội thảo chuyên đề nhằm cập nhật thông tin về Luật Ngân sách nhà nước, các chính sách tài chính mới cũng như các kỹ năng quản lý tài chính công hiện đại; đồng thời, cần xây dựng cơ chế đánh giá hiệu quả làm việc của cán bộ quản lý dựa trên kết quả thực tế trong công tác thu - chi ngân sách, gắn trách nhiệm cá nhân với hiệu quả thực hiện ngân sách.

*Thứ sáu*, tăng cường ứng dụng công nghệ trong quản lý ngân sách: Việc ứng dụng công nghệ thông tin giúp tăng cường tính minh bạch, chính xác, tiết kiệm thời gian và giảm thiểu sai sót trong các khâu lập, chấp hành và quyết toán ngân sách; Nhờ sử dụng phần mềm kế toán, dữ liệu tài chính được nhập và xử lý tự động, hạn chế tối đa sai sót so với phương pháp thủ công. Phường cần trang bị và hướng dẫn cán bộ sử dụng các phần mềm kế toán, hệ thống quản lý ngân sách hiện đại để tăng cường tính chính xác và tối ưu hóa quy trình làm việc; Xây dựng hệ thống báo cáo tài chính minh bạch, cập nhật thường xuyên trên cổng thông tin điện tử để người dân và cơ quan quản lý dễ dàng theo dõi.

#### 4. KẾT LUẬN

Công tác quản lý ngân sách Nhà nước tại phường Trung Sơn, thành phố Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa trong giai đoạn 2022 - 2024 đã đạt được một số kết quả tích cực, góp phần đảm bảo hoạt động của bộ máy chính quyền và phục vụ nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương. Việc lập dự toán, chấp hành và quyết toán ngân sách đã cơ bản tuân thủ đúng các quy định hiện hành; công tác công khai ngân sách, giám sát thu - chi ngân sách từng bước được cải thiện; một số khoản thu vượt dự toán; chi đầu tư phát triển được chú trọng và đạt hiệu quả nhất định.

#### TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Tài chính (2016), *Thông tư số 343/2016/TT - BTC của Bộ tài chính ban hành ngày 30 tháng 12 năm 2016 hướng dẫn thực hiện công khai ngân sách Nhà nước đối với các cấp ngân sách trong đó có các quy định liên quan đến công khai NSX và các hoạt động tài chính khác ở xã*, Hà Nội.

- [2] Bộ Tài chính (2016), *Thông tư số 344/2016/TT-BTC của Bộ Tài chính ban hành ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về quản lý ngân sách xã và các hoạt động tài chính khác của xã, phường, thị trấn*, Hà Nội.
- [3] Bộ Tài chính (2019), *Thông tư 70/2019/TT-BTC hướng dẫn chế độ kế toán ngân sách và tài chính xã*, Hà Nội.
- [4] Quốc hội (2015), *Luật Ngân sách Nhà nước số 83/2015/QH13*, Hà Nội.
- [5] Ủy ban nhân dân phường Trung Sơn (2023), *Báo cáo quyết toán ngân sách năm 2022*.
- [6] Ủy ban nhân dân phường Trung Sơn (2024), *Báo cáo quyết toán ngân sách năm 2023*.
- [7] Ủy ban nhân dân phường Trung Sơn (2025), *Báo cáo quyết toán ngân sách năm 2024*.

## STATE BUDGET MANAGEMENT IN TRUNG SON WARD, SAM SON CITY, THANH HOA PROVINCE

Bui Van Dung, Tran Quang Bach, Le Hung Thuong

### ABSTRACT

*The state budget at the commune and ward levels plays a crucial role in the public finance system, serving as a tool for local governments to carry out economic and social functions. Improving the efficiency of state budget management in Trung Son Ward, Sam Son City, is an essential task to ensure financial resources for local economic development and social welfare. Based on theoretical and practical research, this study analyzes and evaluates the current state of budget management in Trung Son Ward during the 2022 - 2024 period, highlighting both achievements and limitations. Accordingly, the study proposes solutions to enhance the effectiveness of state budget management in Trung Son Ward in the future. These solutions include improving budget estimation, execution, and settlement processes; strengthening inspection and supervision; increasing transparency and accountability; and enhancing the capacity of budget management personnel.*

**Keywords:** *State budget management, budget estimation, inspection and supervision of budget management, budget transparency.*

*\* Ngày nộp bài: 28/3/2025; Ngày gửi phản biện: 31/3/2025; Ngày duyệt đăng: 30/7/2025*

*\* Tác giả chân thành cảm ơn sự hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi từ các cơ quan tổ chức, các cá nhân liên quan trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu, từ tháng 11 năm 2024 đến tháng 04 năm 2025.*